

Den styrkede pædagogiske læreplan 2020-2022

Indledning

Det at være barn har værdi i sig selv. Denne sætning gentages igen og igen i arbejdet med og omkring de styrkede læreplaner i dagtilbud. De tider hvor institutioner blev betragtet som selvstyrede strategiske enheder er slut. Nu arbejder alle dagtilbud i Danmark ud fra fælles kvalitetsmål, der måler på effekten for barnet.

I denne læreplan beskriver vi, hvordan vi arbejder med pædagogisk kvalitet i Glentereden. Vi arbejder med et højkvalitets dagtilbud, hvor samarbejdet mellem forældre og pædagogisk personale giver barnet de bedste vilkår for at udvikle sig i forhold til læring, trivsel, udvikling og dannelse.

Denne læreplan skal læses i sammenhænge med ”Den styrkede pædagogiske læreplan – Rammer og indhold” (ved sidehenvisninger er det sider i denne, der henvises til).

Lovgrundlag

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan.

Hvem er vi?

Glentereden er en lille hyggelig privat børnehave i Grenaa på Glentevej 6 med plads til 36 børn i alderen 2 til 6 år. Vi er centralt beliggende i et roligt kvarter tæt på byens centrum og oplevelser i naturen.

Vi har en overskuelig legeplads med tilhørende indianerreservat med bålsted, fuglekasser, insekthotel, bærbuske og frugttræer.

Der findes et værksted hvor børnene arbejder med træ og andre naturmaterialer. Vi har højbede til grøntsager, krydderurter, kartofler og bruger dette i vores køkken.

Vi bestræber os på at skabe et hyggeligt og udfordrende miljø, hvor alle kan være trygge og glade. Glentereden er en madpakkefri børnehave og der serveres 3 daglige måltider med friske råvarer, på skift er børnene med i køkkenet som hjælper til med maden.

Glentereden er medlem af Friluftsrådets "Grønne Spirer" og har siden 2014 haft det Grønne Flag. Flaget er den synlige anerkendelse for at børn og voksne kommer tæt på naturen og har fokus på naturpædagogik. Vi ligger vægt på at børnene udforsker naturens mangfoldighed og lærer at respektere og passe på den.

Hvert år deltager vi i Danmarks Naturfrednings affaldsindsamling. Vi har affaldstema i en uge, hvor alle børn samler affald langs de nærliggende veje og stier. Affaldet bliver sorteret og vi taler om hvad der kan genbruges og hvor skadeligt affald er for naturen.

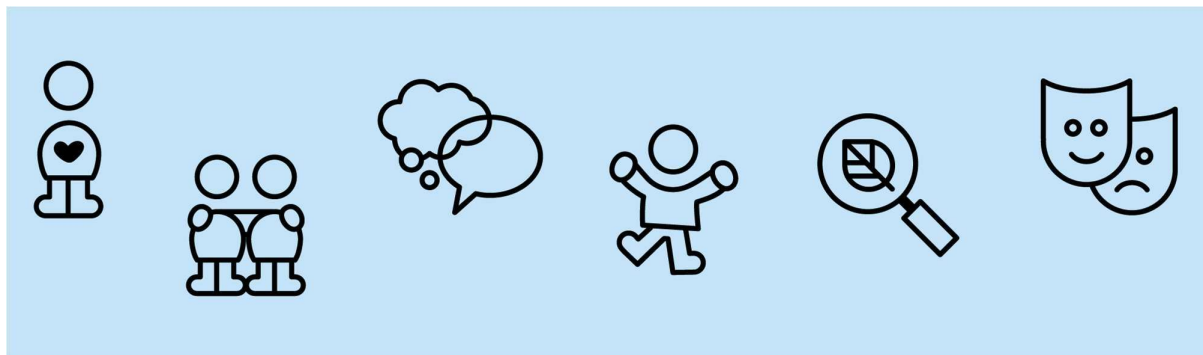
Vi går ture i området og lærer om naturen og trafikken.

Glentereden er kendetegnet ved at vi bruger naturen, planter og sår vores egne grøntsager. Børnene får lov til at hjælpe med at tage ukrudt op og vande, og senere spiser vi det, vi har sået og plantet.

Vi følger traditionernes forskellige årstider, f.eks. laver vi julefrokost for børnene, slår katten af tønden osv.

Glentereden vil gerne lære børnene at tage hensyn til hinanden og deres forskelligheder, styrke børnenes selvværd og deres kreative sider. Børnene skal lære at blive gode til at hjælpe hinanden og tale pænt.

Vi hjælper børnene til selvhjulpethed, så de f.eks. selv kan få deres overtøj på. Vi ønsker at det skal være et sted, hvor forældre og børn kan føle sig trygge.

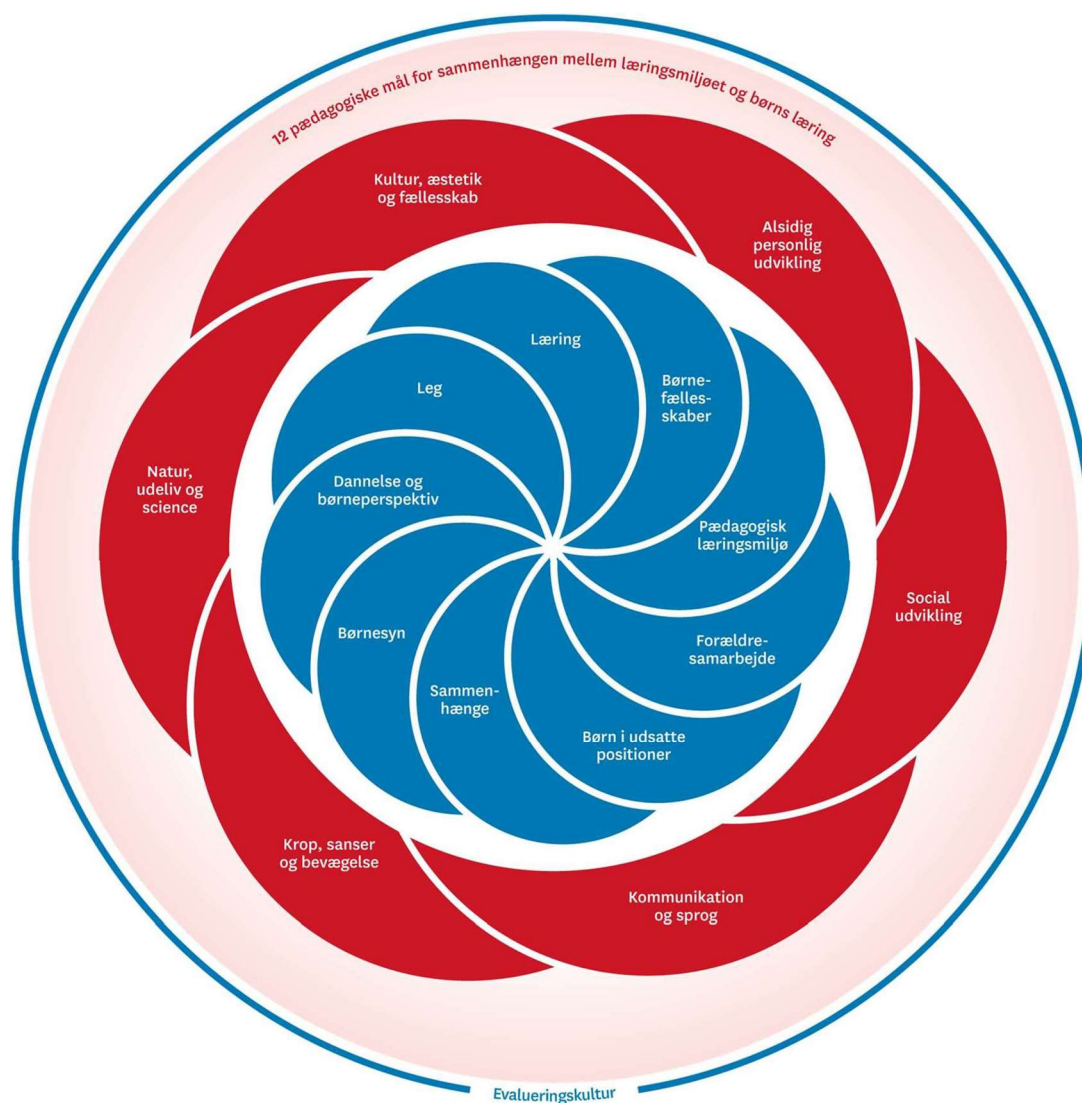

Læreplansblomsten

Ministeriet har udarbejdet en grafisk oversigt, der viser delelementerne i det pædagogiske grundlag, samt hvordan disse elementer underbygger de 6 læreplanstemaer. Den vigtigste forskel på den gamle og den nye styrkede læreplan er, at der arbejdes med børns læring over hele dagen – og at der ikke kun arbejdes med læreplanen i planlagte vokseninitierede aktiviteter om formiddagen. Desuden er legen betydning for barnets udvikling beskrevet og prioriteret.

Opbygning af denne læreplan:

- Først i denne læreplan har vi beskrevet pædagogiske grundlag (det blå i blomsten)
- Efterfølgende har vi beskrevet læreplanstemaerne (det røde i blomsten)
- Slutteligt har vi beskrevet hvordan vi arbejder med evaluering og organisatorisk læring (den yderste kant af blomsten)

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn

Vi har fokus på at skabe et læringsmiljø, hvor nærvær og tryghed prioriteres. Vi justerer os følelsesmæssigt efter hvor barnet er og er opmærksom på, barnets nærmeste udviklingszone.

Vi møder barnet med et syn på, at barnet kan – vi tror på barnet. For eksempel, når barnet skal tage tøj på, men bliver usikker. Så signalerer den voksne, at 'jeg tror på dig'.

Vi anerkender den gode leg i læringsmiljøet – frem for at afbryde den. Når vi synger, spørger vi barnet, hvilken sang synes du, det skal være. Vi anerkender alle barnets følelser eks. når barnet er ked af det, vred og glad og hjælper barnet med at sætte ord på følelsen - også selvom vi ikke altid ved, hvorfor barnet har det sådan.

Dannelse og børneperspektiv

Barnets dannelsesproces sker igennem hele dagen, da der opstår mange situationer i det sociale fællesskab, hvor børnene skal træffe beslutninger om, hvad der er rigtigt og forkert i forskellige situationer. Barnet arbejder med elementet dannelse i situationer som; afleveringssituationer, spisesituationer, i den frie leg og under planlagte aktiviteter. Ved at deltage aktivt, prøve sig selv af og få respons i samspillet med andre, danner barnet et billede af "hvem er jeg alene" og "hvem er jeg samme med andre".

Vi giver i mange af dagligdagens situationer plads til, at det enkelte barn bliver set og hørt. På ture ud af huset, til steder som museer, biblioteker og offentlige legepladser, understøtter vi børnenes læring og dannelse, ved at guide dem i, hvordan vi agerer i det offentlige rum. Børnene spejler sig i de voksnes handlinger samt får hjælp til at lære, hvordan vi regulerer os og hvordan vi er i mødet med andre mennesker

Leg

Legen har værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud (*Den styrkede pædagogisk læreplan – Rammer og indhold, s. 18*). Vi vægter, at der skabes plads til børnenes spontane og selvorganiserede leg samt det pædagogiske personales rammesatte leg. Det pædagogiske personale understøtter legen ved at iagttage børnenes leg og samtidig have en opmærksomhed på det enkelte barns trivsel i legen. Vi har fokus på legen, da det bl.a. er i legen børnene lærer. Legen viser desuden, hvad børnene er optaget af her og nu.

De voksne er tæt på legen, så de kan hjælpe børnene videre, hvis der er brug for det. Vi er opmærksomme på ikke at ødelægge en leg, dvs. vi voksne er til stede hos børnene. Vi er bevidste om, hvornår vi skal være en del af legen og guide børnene og hvornår vi skal "blande" os udenom, så børnene kan lege uforstyrret. De voksne skal være rollemodeller og sætte lege i gang, som børnene selv kan bygge videre på.

Vi arbejder med læringsmiljøet, således at det er de fysiske områder der inviterer til leg.

Vi indretter rummene, så de giver mulighed for forskellige lege, fx vilde lege, risiko lege, stille lege, konstruktionslege m.m. Rummet bruges til inspiration til forskellig leg. Vi har fleksible møbler, så vi kan ændre rummet alt efter den aktuelle børnegruppe.

Der arbejdes flere gange om ugen i små grupper, hvor der gøres plads til at styrke det enkelte barnets udviklingsniveau. I de små grupper har vi bl.a. fokus på sansemotoriske lege der understøtter udviklingen.

Læring

Relationerne mellem børn og voksne er af stor betydning for den læring barnet optager. Vi lærer sammen og den fælles læring skaber fælles erindring. At øve sig er en del af læreprocessen og den voksne understøtter barnets refleksion over egen læring, samt at det er okay at fejle.

Hele dagen er et stort læringsrum – både sammen med voksne og sammen med andre børn. Den voksne har en bevidsthed om at der er læring i alt. Barnet inddrages i de daglige rutiner - eks. måltid og garderobe.

Der skabes inspirerende læringsmiljøer, der understøtter barnets egen nysgerrighed og undersøgende tilgang. De voksne følger børnenes spor og bygger videre på dette - eks. før en tur er børnene blevet forberedt på at de skal ud at finde snegle, undervejs ændres fokus, fordi børnene begynder at lege fangeleg, hvorefter det oprindelige fokus genoptages.

Børnefællesskaber

Opstår over hele dagen fx først og sidst på dagen, små grupper i værkstedet, men også i de faste grupper når der laves voksenstyret aktiviteter. Grupperne blandes, så børnene får kendskab til hinanden og mulighed for at indgå i relationer på tværs. Vi inspirerer til fælles leg f.eks. ved at starte en leg sammen med børnene og trække os, når vi mærker, at alle er med. Børnene leger ofte videre sammen.

Vi arbejder bevidst inkluderende så alle børn hver dag har følelsen af, at være en del af fællesskabet. F.eks. arbejder vi i små voksenorganiserede grupper for at styrke relationerne børnene imellem.

Har vi et barn, som vi oplever ikke er en del af fællesskabet hjælper vi barnet ind i legen og giver barnet støtte og strategier til, hvordan det kommer ind i fællesskabet.

Det pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I vores dagligdag ønsker vi at skabe fleksible læringsmiljøer, som kan justeres i forhold til den aktuelle børnegruppe. Både inde og ude indretter vi os efter, hvordan vi ser gruppernes leg. Legetøjet er tilgængeligt og i børnehøjde. Der skabes små kroge til den uforstyrrede leg samt mulighed for at tumle og udfordre motorikken. Der forefindes læringsmateriale på væggene og hængt op i loftet, som både har et læringspotentiale eller kreativitet udarbejdet af barnet selv.

Det er vigtigt for os, at tilbyde det enkelte barn et miljø, hvor der er mulighed for at modtage læring hele dagen - både sammen og uden en voksen.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Gennem dialog i hverdagen arbejder vi på at opbygge et godt og tillidsfuldt forældresamarbejde.

Personalet har løbende dialog med forældrene i forhold til hvordan vi bedst støtter barnet og den generelle udvikling. Der afholdes forældresamtaler ved 3 måneder og en skoleparathedssamtale. Der afholdes desuden samtaler i forbindelse med netværksmøder. Derudover afholdes der samtale ved behov.

På forældremøder og bestyrelsesmøder arbejdes der løbende at udvikle det gode forældrepartnerskab. Vi afholder årligt Lucia / juleoptog for familien. 2 gange årligt afholdes arbejdsdag dette er med til at skabe til godt forældresamarbejde

Forældre kan følge med i vores hverdag på vores sociale intranet Famly, hvor der bliver lagt billeder op fra dagen.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi vil gerne kunne give børnene de samme muligheder. Det betyder at vi skal se hvert barns muligheder og udfordringer. Vi er opmærksomme på når barnets verden forandres i det ydre, f.eks. ved familieforøgelser, skilsmisser mm. Der kan også være tale om sproglige udfordringer, som vi tager hånd om. Motoriske eller kognitive udfordringer mm. Vores tilgang er at hvert barn skal imødegås med samme omsorg, respekt og anerkendelse, og for at give alle børn mulighed for udvikling, skal vi stille forskellige udfordringer og behandle dem forskelligt.

Der skal tages individuelle hensyn for at kunne lave en målrettet inklusion af det enkelte barn. Det er vigtigt for os at skabe et godt samarbejde med forældrene. Det giver barnet optimale muligheder for at blive forstået og hjulpet.

Vores børnehave er opdelt i 3 grupper, de yngste (2-4 år) er blandet i 2 homogene grupper hvor vi ønsker at sætte fokus på relationer, empati for hinanden og fælles læring. Vi lærer af hinanden, og børn lærer af at bruge hinanden som spejl. Vi ønsker at skabe et miljø, hvor hvert enkelt barn bliver en del af det demokratiske læringsmiljø. Det betyder at børn med særlige behov vil være nemmere at integrere, da fokus ligger på individet og gruppen.

De 5 – 6 årige er samlet i storbørnsgruppen, hvor der er fokus på læring til skolestart.

Har vi brug for hjælp til udfordringer med en af børnene, har vi et godt og brugbart samarbejde med Special pædagogisk enhed fra kommunen, som er bemandet med både psykologer, fysioterapeuter, tale- og bevægelsespædagoger, hvor vi kan søge viden og vejledning, hvis vi har brug for det ift. at skabe det bedste læringsmiljø for barnet.

Sammenhæng til skolen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til skolen?

Der arbejdes med før-skolegrupper i børnehaven. Arbejdet med de ældste børn starter op omkring oktober og fortsætter frem til børnenes overgang til tidlig sfo den 1. april.

Personalet arbejder med fokus på et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er særligt fokus på at styrke børnenes forudsætninger for at kunne mestre en positiv overgang til skolen. Der arbejdes med at styrke børnenes sociale kompetencer, mod, nysgerrighed og selvhjulpenhed. Børnene støttes og guides i at deltage i voksen initierede aktiviteter og kravsituationer, at vente på tur og udsætte egne behov, samt at være en god kammerat og indgå i forskellige meningsfulde børnefællesskaber.

De ældste børn besøger deres kommende skole for derigennem, at blive tryk i overgangen.

Der afholdes overleveringsmøde for de børn, der er behov for.

Øvrige krav til den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi benytter i høj grad det omkringliggende lokalsamfund. De fysiske faciliteter som legepladser, skoven og spejder huset benyttes løbende af børnehaven.

For at styrke muligheden for at komme rundt i nærområdet har børnehaven har til en ladcykle, som flittig bliver brugt.

Vi er åbne og udforsker mulighederne i vores nærmiljø, og bliver ofte inviteret med til forskellige arrangementer.

Kirken – eks. Julearrangement

Pavillonen – Luciaoptog

Idrætsanlæg – motorikbane, bakker

Naturområder, skoven og spejder huset – giver mulighed for andre naturoplevelser end hvad legepladsen kan byde på

Museer – giver muligheder for kulturelle oplevelser og inspiration til egen kreativitet

Forældre – fødselsdage, sociale arrangementer

Biblioteket – højtlesning, koncerter, teater m.m.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljøet indrettes efter den aktuelle børnegruppe og de enkelte børns behov. Der skabes rum for forskellige typer af lege og aktiviteter ude såvel som inde. Materialerne skal være tilgængelige, for at understøtte børnenes kreativitet og selvstændighed. Alle flader i rummet kan inddrages aktivt til leg og formidling, samt udstilling af børnenes produkter, som afspejler det aktuelle tema. De voksne er tilgængelige der hvor børnene leger.

Børn og forældre skal føle sig mødt af nærværende voksne, som hilser på børnene med øjenkontakt, smil og evt. en let berøring.

De voksne bringer en positiv og tryk stemning i rummet, så der skabes en positiv og tryk stemning. Musik kan være med til at understøtte stemningen.

I alle overgange og rammer i hverdagen arbejdes der med genkendelige og tryk rammer som er tydelige for børnene.

Børnemiljøet vurderes på baggrund af iagttagelser af børnenes adfærd eksempelvis deres brug af rum og materialer, samt følelsesmæssige udtryk.

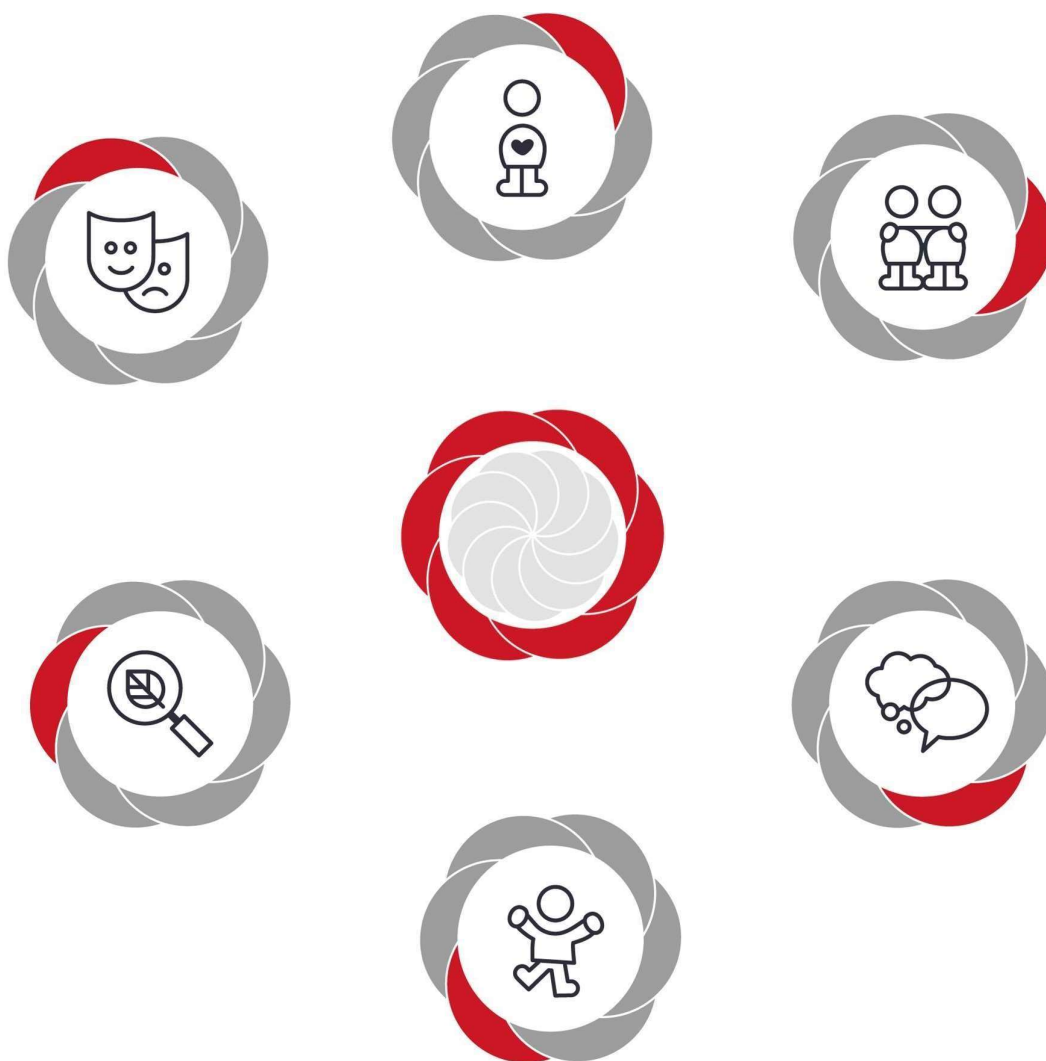
Vi synliggør dokumentation via Famly, så forældrene inddrages og kan snakke med børnene om dagen i hjemmet.

De seks læreplanstemaer

Kerneopgaven i dagtilbud er at sikre barnets læring, trivsel, udvikling og dannelse. Det pædagogiske arbejde planlægges med udgangspunkt i de seks læreplanstemaer og mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og barnets læring.

Læringsmiljøet skal til enhver tid tage udgangspunkt i den aktuelle børnegruppes sammensætning, kerneopgaven og med udgangspunkt i barnets perspektiv.

Læringsmiljøer er hele dagen – alle dage. Enhver form for samvær er at betragte som et læringsmiljø. I vores praksiseksempler arbejder vi med det pædagogiske læringsmiljø og læreplanerne i forhold til tre perspektiver på det pædagogiske arbejde – rutinepædagogik, vokseninitierede aktiviteter og leg.

Alsidig personlighedsudvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammen og indhold, side 36-37)

I loven er der sat følgende 2 pædagogiske mål for arbejdet

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

I dagligdagen hjælper vi børnene med at give udtryk for deres følelser, behov og tanker på en konstruktiv måde. Det kan både være verbalt men også nonverbalt. Vi motiverer dem til at blive selvhjulpne, da det giver dem en værdifuld opfattelse af sig selv. Vi bestræber os på, at vise dem værdien af, at være en del af et fællesskab.

Vi arbejder med mindre grupper for f.eks. børnehavens 3 – 4-årige med dialogisk læsning

Dialogisk læsning giver børnene:

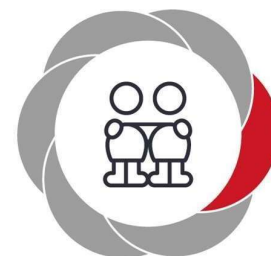
- Styrket ordforråd og sætningsopbygning
Bedre kommunikative strategier
- Reflektion over billeder og omsætter til ord
- Lærer at give plads til hinanden
- Lærer at vente på tur og lytte til hinanden

Vi arbejder på tværs af alder, køn, samt social og kulturel baggrund i grupperne, for at understøtte at alle børn kan udforske og erfare sig selv og hinanden på nye måder.

Vi tager på tur, hvor børnene oplever forskellige aktiviteter i de steder vi kommer. Skoven, æblelunden, sansestien, parken, langs åen, skovsøen etc. Oplever forskellige aktiviteter og lege alt efter omgivelserne de befinder sig i.

Børnene vil møde udfordringer så som at vente på tur, være selvhjulpne med tøj, konflikter og lignende. De voksne motiverer, guider og støtter barnet, så vi på en anerkendende måde viser at vi har troen på at barnet kan mestre det. Med den voksnes positive forventning og tro på barnets evner og kunnen, oplever barnet stolthed og succes ved selv at kunne klare udfordringen.

Vi er i dialog med forældrene om barnets trivsel og alsidige personlige udvikling løbende og bringer de øvrige læreplaner i spil i læringsmiljøet for at understøtte barnet i dagtilbud så vel som i hjemmet.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer. Det foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv og andre. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer.

Læringsmiljøet skal derfor understøtte børne opbygning af relationer til andre børn, til personalet, til aktiviteter, legetøj og nærmiljøet.

(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammen og indhold, side 38 -39)

I loven er der sat følgende 2 pædagogiske mål for arbejdet

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

3. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
4. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

At have en god ven og være en del af et fællesskab medvirker til at skabe trivsel for barnet. Relationer er vigtige for os alle for at kunne udvikle os. Det er vigtigt, at vi får børnene videre i deres relations udvikling, så de oplever værdier i flere forskellige fællesskaber. Vi lærer dem at fællesskab forpligter og at de selv er en vigtig del af det. Vi ønsker at styrke deres evne til at tage ansvar for egne handlinger og være en god kammerat. Med andre ord give børnenes empati næring i forhold til deres alder.

Vi hjælper barnet med at udvikle positive strategier til både at indgå i socialt samspil samt konflikthåndtering. Vi støtter barnet i at udtrykke sig verbalt og nonverbalt samt til at kunne sige fra, når egne grænser overtrædes. Ligeledes taler vi med børnene om forskelligheder - herunder at vi tænker og handler forskelligt. Vi har fokus på de sociale fællesskaber i voksenstyrede aktiviteter i større og mindre grupper samt i den frie leg.

De voksne agerer som rollemodeller i det pædagogiske læringsmiljø, hvor børnene kan spejle sig i det de oplever og ser i dagligdagen. Her igennem lærer vi børnene at have tolerance og forståelse over for hinanden - også selvom der opstår en forskellighed. Vi italesætter overfor børnene, hvad andre børn har som styrke og anvender disse ressourcer ind i den demokratiske dannelse. Eksempelvis ved at italesætte barnets hjælpsomhed, når det venter på tur, siger goddag/farvel etc.

Vi bruger regellege, hvor det er nemt at gennemskue for barnet, hvorfor regler er vigtige, men også at barnets deltagelse er nødvendig for at legen kængennemføres.

Sunshine Cirkel er en metode, der motiver og viser børnene værdien af fællesskabet på en legende og positiv måde. Ved fælles aktiviteter bliver der øvet i at tale, men også evnen til at lytte bliver styrket. Vi bruger Hoppeline til at skifte mellem at skulle lytte og derefter være aktive.

Fællessange, rim og remser er vigtige daglige elementer inden spisningen.

Kommunikation og sprog

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at personalet er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller. Barnets kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med forældre og personale samt i fællesskaber med børn. *(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammen og indhold, side 40-41)*

I loven er der sat følgende 2 pædagogiske mål for arbejdet

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

5. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
6. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

De voksne er tydelige sproglige rollemodeller, som skaber sammenhæng mellem den verbale og den nonverbale kommunikation. I kommunikationen prioriteres det at børn og voksne kan have øjenkontakt og se hinandens mimik, idet det fremmer mulighed for dialog. Barnet får tid til at svare og opmuntres til turtagning i dialogen ved at den voksne bygger ovenpå og udvider barnets kommunikative strategier. Dette foregår i de daglige rutiner, såvel som i det tematiske sprogarbejde. Kommunikation og sprog er grundlæggende for at kunne indgå i fællesskaber med andre, derfor arbejdes der med læreplanstemaet hele dagen i tæt samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Der igangsættes aktiviteter, der understøtter barnet i at være aktivt deltagende og gøre egne erfaringer i at bruge sine sproglige kompetencer. Her er det en forudsætning at barnet øver sig i at lytte og bruge egen stemme. Dette sker i hverdagens leg og dialoger, samt i tilrettelagte aktiviteter såsom dialogisk læsning, sang og sanglege, rim og remser. Et vigtigt element er desuden at barnet øver sig i at sætte ord på egne tanker og oplevelser, så barnets eget perspektiv kommer i spil. Desuden vægtes det højt at barnet har mulighed for at øve sig både i relationen voksen-barn, barn-barn og i det større børnefællesskab.

Børnene kommunikerer indbyrdes og med de voksne om det de oplever i naturen. Det gælder både ude ved naturaktiviteten og hjemme i børnehaven når der tales om dagens oplevelser og søgning på oplysninger i bøger og på iPad.

Forældrene bliver involveret i barnets sproglige læring gennem daglig dialog, forældresamtaler, nyheder på Famly.

For børn i udsatte positioner iværksættes særlige tiltag i samarbejde med forældre og evt. tale/hørekonsulent.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, der ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammen og indhold, side 42-43)

I loven er der sat følgende 2 pædagogiske mål for arbejdet

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Vores læringsmiljøer inde og ude giver mulighed for at barnet kan styrke og udfordre sin krop. Uderummet giver barnet stor mulighed for at sanse og bevæge sig. Ved brug af legeplads og naturen omkring os skabes der varieret bevægelsesmuligheder.

Vi arbejder med saks, papir, klister og perler inden døre. I værkstedet er søm, hammer og sandpapir yndede remedier som styrker motorikken. Vi bruger vores puder og legepladsen til daglige balance lege. Der bliver spillet fodbold, gynget og klatret i træer.

I mindre grupper bruger vi Hoppeline og Rend og hop til udvikling.

I legen så vel som i aktiviteter er der fokus på at barnet bruger og udforsker sin krop – eks. motorikbane, cykelbane, sanse-lege. De voksne er kropslige rollemodeller og deltager aktivt i bevægelseslege.

Barnets kropslige læring fremgår gennem leg og brug af kroppen. Kroppens sanser og bevægelser tænkes derfor ind i alle de aktiviteter og temaer vi tilbyder børnene at deltage i. Desuden er der på legepladsen og på turer ud af huset rig mulighed for at alle børn kan bruge og få udfordret deres kroppe. Hverdagen tilrettelægges så barnet hele dagen får mange muligheder for at bruge sin krop og gøre sig erfaringer med den – eks. barnet kravler selv op på en stol, tager selv tøj på. Der er plads til alle former for leg – rolig såvel som vild eller risikofyldt.

Vi bruger meget naturen omkring os, hvor børnene klatrer i træer, går på stubbe, triller ned af bakker og går på udfordrende terræn samt cykler i skoven og langs åen.

Vi er i dialog med forældrene om deres barns motoriske udvikling og giver vejledning i, hvordan de kan understøtte denne. For børn i udsatte positioner sætter vi i samarbejde med forældrene særligt tilrettelagte motoriske forløb i værk i samarbejde med fysioterapeut.

Der skabes sammenhæng til lokalområdet ved brug af forskellige motorikbaner, sansesti og af den nærliggende natur.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, kropslig, social og kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammen og indhold, side 44-45)

I loven er der sat følgende 2 pædagogiske mål for arbejdet

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Børnene præsenteres for de forskellige lokalområder fx skoven, åen, anlægget. Vi ser naturen som et fantasisted, hvor man kan bruge sin krop. Der skal være plads til både den risiko orienterede og den sansemotoriske oplevelse. Vi tager på tur ud i naturen med det formål "bare" at være. Vi har forskellige projekter i årets løb som fx krible krable, Grønne spirer, bålmad, højbede, affaldsindsamling.

Vi har fælles opmærksomhed på uderummet fx med krible krable dyr. Vi forsøger at tiltrække nogle dyr på legepladsen, - vi laver f.eks. insekthotel. Vi går på tur, samler affald op og smider i skraldespanden og der tales om affald – vi lærer børnene at have respekt for omgivelserne.

Vi nyder vores egne grøntsager, som børnene er med til at både så og høste samt vande og luge imellem.

For at børnene kan få en begyndende matematisk opmærksomhed, så måler og vejer vi ting, sammenligner størrelser og vægt. Vi taler om tyngdekraften, måler f.eks. børnehaven med en pind på 1 meter. Tæller, taler om stor, lille, former, finder store blade, små pinde, stort hul osv. Vi udfordrer børnene på forskellige niveauer tilpasset børnenes udvikling og kompetencer.

Vi samarbejder med forældrene om at understøtte en grundlæggende naturvidenskabelig dannelse af børnene inden for både natur, udeliv og science.

Naturoplevelser i barndommen dækker alle læreplanstemaerne, her indgår både den følelsesmæssige, den kropslige, den sociale, den kulturelle, den sproglige og den kognitive dimension.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børnenes sanser og følelser. Det er desuden kulturelle værdier, som barnet tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan barnet møde nye sider af sig selv, få muligheden for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammen og indhold, side 46-47)

I loven er der sat følgende 2 pædagogiske mål for arbejdet

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Vi vægter fællesskabet og samværet og øver os i at være sammen i både små og store fællesskaber.

Vi gør meget ud af de forskellige traditioner, fx laver vi påskeklip, vi laver juledekorationer, tager i kirke, synger julesange/salmer, holder julefrokost for børnene. Vi synger, tegner og leger os gennem de forskellige højtider.

I hverdagen gør vi brug af rim og remser. Børnehaven har egne traditioner fx tager vi på ture, tager i biografen, fejrer børnenes fødselsdage, holder afslutning med indianerfest og tur, holder bedsteforældredage m.m.

Vi bruger måltidet som samlingspunkt, hvor madkulturen er i fokus. Vi spiser i grupperne, så der er tid til nærvær, dialog og fællesskab i grupperne.

Vi vægter læsning, sang og musik. Bøger er i børnehøjde, da bøger er en måde at udtrykke sig på. Vi vægter miljøer - hvor der er plads til at børnene kan udfolde sig kreativt. Rummene udsmykkes med børnenes egne kreationer og vi er opmærksomme på æstetik i indretning. Børnene arbejder med forskellige materialer. Maling, perler og modellervoks.

Produkter fra børnenes hænder er synlige på stuerne, i haven og vil efterfølgende komme med dem hjem. Der kan også være produkter, som bliver lavet i fællesskab til børnehaven, hvilket er en del af læringen om fællesskab.

Vi har fokus på børnesyn, dannelse og børneperspektiv gennem lege- og læringsaktiviteter, der styrker barnets eget udtryk og udfoldelses- og deltagelsesmuligheder på egne præmisser. Vi understøtter børnenes forståelse af fællesskabet ved at arbejde i små og store grupper, hvor fokus på forskelligheder og samarbejde er nøgleord.

Vi inddrager forældrene gennem dokumentation og information via Family.

Vi inddrager lokalmiljøet ved at benytte forskellige faciliteter og muligheder i området f.eks. tage på museum og gå i biografen.

Sammenhænge mellem de 6 lærerplanstemaer

Med den styrkede pædagogiske lærerplan er sammenhængen mellem de 6 lærerplanstema direkte knyttet til en forståelse af pædagogisk praksis, som en sammenhængende og helhedsorienteret praksis.

Der er med den styrkede pædagogiske læreplan, sat kriterier for det samlede pædagogiske læringsmiljø, som i sammenhæng på tværs og i samspil med hinanden, skal sikre børne læring og udvikling. Det betyder med andre ord, at *alle* dagens handlinger, aktiviteter og processer, tilsammen udgøre det læringsmiljø som børnene befinder sig i, når de er daginstitution.

Denne helhedsorienterede forståelse af begrebet læring og læringsmiljø, lægger i træt tråd med forskning og teori som har præget, og forsat præger det pædagogiske felt.

Med den styrkede pædagogiske lærerplan, er der derfor fokus på sammenspillet mellem de 6 lærerplanstema, sådan at det samlede pædagogiske læringsmiljø ikke forekommer som en fragmenteret og opsplittet størrelse, men derimod ses fra barnets perspektiv, som et sammenhængende fleksibelt læringsmiljø der bevæger sig på tværs af de 6 lærerplanstemaer:

1. **Alsidig personlig udvikling**
2. **Social udvikling,**
3. **Kommunikation og sprog,**
4. **Krop sanser og bevægelse**
5. **Natur, udeliv og science**
6. **Kultur, æstetik og fællesskab**

¹ Den styrkede pædagogiske lærerplan – Grundbog til dagtilbudspædagogik s. 19

² Den styrkede pædagogiske lærerplan – Grundbog til dagtilbudspædagogik s 23

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Arbejdet med den pædagogiske læreplan skal evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle det pædagogiske arbejde. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Der skal indgå pædagogisk dokumentation i evalueringen.

Evalueringen skal offentliggøres.

(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, side 50-51)

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de 12 pædagogiske mål?

I Glentereden bruger vi forskellige metoder til dokumentation af vores pædagogiske arbejde. Vi tager rigtig mange fotos og en del videoer, der lægges op på Famly. Fotos og videoer ledsages af praktiske fortællinger / korte beskrivelser af indhold og formål. På den måde kan forældrene følge med i det daglige pædagogiske arbejde.

Hver måned holder vi personalemøde hvor vi evaluerende punkter på dagsordenen. Hver uge er der pædagogmøde, hvor næste uges pædagogiske arbejde drøftes og den forgangne uge evalueres. Tilsynsrapporten evalueres / drøftes hvert år.

Til den løbende evaluering benyttes tras, tras mo og smtte modeller alt efter hvilken, der passer til den aktuelle evaluering.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Den løbende evaluering danner grundlag for evaluering af denne læreplan.

Denne læreplan er udarbejdet i december 2020

Den skal evalueres i efteråret 2022